

Zadeva C-240/24**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

27. marec 2024

Predložitveni organ:

Notariusz w Krapkowicach Justyna Gawlica - Krapkowice (Poljska)

Datum predložitvene odločbe:

16. marec 2024

Udeleženci postopka:

N.T., O.T., S.T., BNP Paribas Fortis SA/NY

Predmet postopka v glavni stvari

Postopek za preklic ali spremembo evropskega potrdila o dedovanju, ki ga je po uradni dolžnosti začel notar, ker je banka, ki ji je bilo to potrdilo predloženo, izpodbijala njegove učinke. Delitev stroškov takega postopka.

Predmet in pravna podlaga vprašanj za predhodno odločanje

Pristojnost notarja, da vloži predlog za sprejetje predhodne odločbe. Razlaga členov 71(2) in 69(2) Uredbe (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju (UL 2012, L 201, str. 107). Člen 267 PDEU.

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba člen 71(2) Uredbe (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta razlagati tako, da lahko izvensodni organ izdajatelj evropskega potrdila o dedovanju v okviru postopka za preklic ali spremembo izdanega potrdila, ki ga vodi, na podlagi člena 267 PDEU predloži vprašanje za predhodno odločanje?

Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen:

2. Ali se v skladu s členom 71(2) navedene uredbe stroški postopka za preklic ali spremembo evropskega potrdila o dedovanju lahko na podlagi nacionalnega prava naložijo banki, ki ni bila udeleženka postopka za izdajo potrdila, ni vložila zahteve za njegov preklic ali spremembo, vendar je legitimacijske učinke potrdila, ki ji je bilo predloženo, izpodbijala na način, zaradi katerega je organ izdajatelj sklenil po uradni dolžnosti začeti postopek za preklic ali spremembo potrdila, ki je bil izveden ob sodelovanju te banke?

Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen:

3. Ali je treba člen 69(2) navedene uredbe razlagati tako, da banka, ki ji je bila predložena veljavna overjena kopija evropskega potrdila o dedovanju, ne more izpodbijati statusa dediča osebe, ki je kot tak legitimirana s potrdilom?

Navedene določbe prava Unije

Uredba (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju (UL 2012, L 201, str. 107), zlasti člena 69(2) in 71(2). Člen 267 PDEU.

Navedene določbe nacionalnega prava

Ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (zakon z dne 14. februarja o notariatu)

Člen 5(1) Notar je za izvedbo notarskih opravil upravičen do plačila, določenega na podlagi dogovora s strankami opravila, ki ne presega najvišje možne notarske pristojbine za dano opravilo.

(2) Plačilo iz odstavka 1 ne zajema potnih stroškov in drugih nujnih izdatkov, ki jih ima notar v zvezi z izvedbo opravila.

(3) Minister za pravosodje [...] z uredbo določi najvišje možne notarske pristojbine za notarska opravila iz odstavka 1 in najvišje zneske, za katere se lahko poveča plačilo za izvedbo notarskega opravila zunaj notarske pisarne, ob upoštevanju vrednosti predmeta in vrste notarskega opravila, stopnje njegove zapletenosti, delovne obremenitve notarja, časa, porabljenega za izvedbo opravila, in javnega interesa za zagotovitev ustreznega dostopa do notarskih opravil v civilnopravnem prometu [...].

Člen 79 Notar izvaja ta opravila: [...]

1b) izvaja opravila v zvezi z evropskim potrdilom o dedovanju.

Zainteresirana oseba lahko zoper odklonitev izvedbe notarskega opravila v enem tednu od datuma, ko ji je bila vročena obrazložitev odklonitve, ali – če v predpisanem roku ni zahtevala, naj se ji vroči obrazložitev odklonitve – od datuma, ko je izvedela za odklonitev, pri sąd okręgowy (regionalno sodišče), pristojnem glede na sedež pisarne notarja, ki je odklonil izvedbo notarskega opravila, vložiti pravno sredstvo. Pravno sredstvo se vložiti prek navedenega notarja.

Člen 89(1) Stranke notarskega opravila so solidarno odgovorne za plačilo, do katerega je upravičen notar.

Člen 95t Notar v zapisnik vpiše izdajo, popravek, spremembo ali preklic evropskega potrdila o dedovanju ali začasno odložitev njegovih učinkov ter tudi odklonitev izvedbe teh opravil. [...]

Člen 95u(1) Notar po uradni dolžnosti vroči odpravek zapisnika, v katerem je zajeta izdaja ali odklonitev izdaje evropskega potrdila o dedovanju, skupaj s poukom o pravnem sredstvu [...].

Člen 95v Če se ugotovi, da obstaja razlog za spremembo ali preklic evropskega potrdila o dedovanju, opredeljen v Uredbi [št. 650/2012], ga notar lahko spremeni ali prekliče tudi po uradni dolžnosti.

Člen 95w Notar po uradni dolžnosti vroči odpravek zapisnika, v katerem so zajeti popravek, sprememba ali preklic evropskega potrdila o dedovanju ali začasna odložitev njegovih učinkov ali odklonitev izvedbe teh opravil, skupaj s poukom o pravnem sredstvu. [...]

Člen 95x(1) Zoper opravila, ki jih notar izvede pri izdaji, popravku, spremembi ali preklicu ali začasni odložitvi učinkov evropskega potrdila o dedovanju je mogoče vložiti pravno sredstvo. Smiselno se uporabi člen 83.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej z dnia 28 czerwca 2004 r. (uredba ministra za pravosodje z dne 28. junija 2004 o najvišjih možnih notarskih pristojbinah; Dziennik Ustaw iz leta 2020, pozicija 1473)

Člen 10a(2a) Najvišja možna pristojbina za opravila v zvezi z evropskim potrdilom o dedovanju, razen opravil iz [...], znaša 400 PLN.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 Zapustnica K. T. je imela poljsko in nemško državljanstvo, prebivala pa je v Belgiji. Bila je neporočena in brez otrok, njeni najbližji sorodniki pa so bili starši in sestra, ki so prebivali na Poljskem. Oseba K.T. je malo pred smrtjo pripotovala na Poljsko, kjer je pri poljskem notarju sestavila oporoko, v kateri je [kot pravo, ki se uporabi za dedovanje,] izbrala poljsko pravo in za edino dedinjo določila svojo

sestro. Umrla je 6. februarja 2023; ob tem je bilo njeno običajno prebivališče še vedno v Belgiji.

- 2 Del zapuščine na ozemlju Belgije so bila med drugim sredstva na bančnem računu pri banki BNP Paribas Fortis SA/NV (v nadaljevanju: banka). Dedinja je pri belgijskem notarju zaprosila za izdajo belgijskega potrdila o dedovanju. Vendar je bila zato, ker se je za dedovanje uporabljalo poljsko pravo, napotena na poljske organe.
- 3 V notarski pisarni v Krapkowicach (Poljska) je bila dne 22. februarja 2023 odprta in razglašena oporoka. Starši in sestra zapustnice, ki je bila zakoniti dedič, so ob tem v skladu s členom 5 Uredbe št. 650/2012 sklenili dogovor o izbiri sodišča. Poljski notar (v nadaljevanju: notar v Krapkowicach) je v zapuščinskem postopku izdal potrdilo o dedovanju, s katerim je bila kot edina dedinja legitimirana zapustničina sestra. Enemu odpravku tega potrdila je bilo priloženo dokazilo o javni listini v dedni zadevi iz priloge k Izvedbeni uredbi Komisije št. 1329/2014 o obrazcih iz Uredbe št. 650/2012 (UL 2014, L 359, str. 30). V tem dokazilu je notar v Krapkowicach opisal učinke izdanega potrdila o dedovanja in poudaril njegovo zavezujočo naravo v pravnem prometu.
- 4 Vendar je banka od dedinje zahtevala predložitev evropskega potrdila o dedovanju (v nadaljevanju: EPD). Notar v Krapkowicach je 5. julija 2023 izdal EPD, v katerem je kot edina dedinja legitimirana zapustničina sestra. Dedinja ga je predložila banki, ki je nato od dedinje zahtevala predložitev izpiska iz matičnega registra, s katerim je potrjeno, da zapustnica dejansko ni imela otrok, in potrdilo o dedovanju, ki ga izda belgijski notar.
- 5 Dedinja je avgusta 2023 o tem obvestila notarja v Krapkowicach, ki je 18. septembra 2023 dedinji in banki pojasnil pravni položaj, ki izhaja iz sklenitve dogovora o izbiri sodišča in izdaje EPD, zavrnil izdajo kakršnih koli potrdil v zvezi s pravilnostjo izdaje EPD in banko poučil o možnosti, da v skladu s členom 71(2) Uredbe št. 650/2012 vloži zahtevo za preklic ali spremembo EPD. Poudaril je, da je EPD do njegovega preklica ali spremembe zavezujoče.
- 6 Notar v Krapkowicach je obenem navedel, da bo v primeru, če bodo legitimacijski učinki izdanega EPD še naprej izpodbijani, pretehtal, ali naj po uradni dolžnosti začne postopek za preklic ali spremembo EPD. Obenem je poudaril, da bi zaradi uvedbe takega postopka nastali stroški postopka (notarska pristojbina, stroški vročanja in prevodov).
- 7 Notar v Krapkowicach je 3. novembra 2023, potem ko je od dedinje prejel informacijo, da banka še vedno izpodbija legitimacijske učinke EPD, in glede na molk same banke po uradni dolžnosti začel postopek za preklic ali spremembo EPD, katerega udeleženci so bili dedinja, zapustničini starši in banka. Določil je rok šestih tednov, v katerem morajo udeleženci postopka notarju predložiti vse informacije in dokumente, iz katerih bi bila lahko razvidna netočnost EPD. Učinki izdanega EPD niso bili odloženi.

- 8 Notar v Krapkowicach je udeležence postopka poučil, da je ta postopek začel, ker banka ni priznala legitimacijskih učinkov EPD, kar bi lahko pomenilo, da banka morda razpolaga z informacijami ali dokumenti, ki organu izdajatelju EPD niso znani, bi pa lahko vplivali na točnost potrdila; poučil jih je tudi o tem, da bo posledica izida in poteka postopka za preklic ali spremembo EPD ta, da bodo posameznim udeležencem naloženi stroški postopka, o čemer bo odločeno v zapisniku o koncu postopka. Nobeden udeleženec postopka ni predstavil nobenih okoliščin, iz katerih bi bilo lahko razvidno, da izdani EPD ni točen.

Kratka obrazložitev predloga

Praksa uporabe določb o notarskih pristojbinah

- 9 Pogodbeni dogovori o notarskih pristojbinah iz člena 5(1) zakona o notariatu se ne nanašajo na opravila, ki jih notar izvede v okviru opravljanja funkcije zapuščinskega sodišča, temveč na področje notarjeve dejavnosti, povezano s sestavljanjem pogodb. Prvič, znesek najvišje možne notarske pristojbine v zapuščinskih postopkih je simboličen in ni odvisen od vrednosti zapuščine. V tej kategoriji zadev ni mogoč nikakršen dogovor s strankami o notarjevem plačilu, tako da se vsakokrat uporabi najvišja možna pristojbina, ki izhaja iz uredbe. Drugič, notar v Krapkowicach je v obravnavani zadevi začel javnopravni postopek, katerega izid bi utegnil imeti posledice za odškodninsko odgovornost banke ali kazensko odgovornost zaradi navajanja lažnih podatkov udeležencev prvotnega postopka za izdajo EPD. Zaradi narave zadeve in potrebe po ohranjanju distance do strank je še toliko bolj izključen kakršen koli dogovor o višini notarske pristojbine.
- 10 Notar v Krapkowicach poudarja ta vidik, ker so bile v sklepnih predlogih generalnega pravobranilca Y. Bota z dne 17. maja 2017, predstavljenih v zadevi C-658/17, WB (točka 92), podane netočne navedbe v zvezi z notarsko pristojbino, do katere so poljski notarji upravičeni zaradi vodenja postopka za izdajo potrdila o dedovanju.

Pooblastila notarja v nacionalnem postopku in utemeljitev pristojnosti za predložitev vprašanja za predhodno odločanje

- 11 Notar v Krapkowicach navaja, da so njegova pojasnila osredotočena na pristojnost poljskega notarja, da postavi vprašanje za predhodno odločanje v zvezi s postopkom za preklic ali spremembo EPD. To vprašanje je treba ločevati od tega, ali se poljski notar pri izvajanju drugih pooblastil ali v drugih regulativnih okvirih šteje za sodišče.
- 12 Poljski zakonodajalec je v skladu s členom 71(2) Uredbe št. 650/2012 določil, da je notar kot organ izdajatelj EPD zakonsko obvezan, da v primeru, če to potrdilo ni točno, spremeni ali prekliče – tudi po uradni dolžnosti – izdano EPD.

Člen 71(2) Uredbe št. 650/2012 v tem okviru določa, da je treba – po uradni dolžnosti ali na zahtevo – izvesti ustrezen postopek za preverjanje točnosti potrdila, kot je razvidno iz formulacije „če je bilo ugotovljeno, da potrdilo ali posamezni elementi potrdila niso točni“.

- 13 Predmet zadevnega postopka je točnost vsebine izdanega EPD kot podlaga za njegovo spremembo ali preklic in s tem odvzem legitimacijskih učinkov, ki jih potrdilo ustvarja v pravnem prometu.
- 14 Postavlja se vprašanje, ali notar v okviru presoje točnosti EPD, ki jo v zadevi v zvezi s preklicem ali spremembo EPD opravi kot organ izdajatelj, izvaja sodne funkcije. Razlog za to, da je pristojnost za preklic ali spremembo EPD priznana tudi izvensodnim organom izdajateljem, je potreba po reševanju sporov med udeleženci prvotnega postopka za izdajo EPD, denimo v primeru naknadnega razkritja oporoke, in sporov s tretjimi osebami, v razmerju do katerih začnejo dediči, ki so kot taki legitimirani z EPD, uveljavljati svoje pravice in katere lahko prerekajo pravni položaj, ki izhaja iz EPD in ki ob njegovi izdaji ni bil sporen.
- 15 Vsak – tudi izvensodni – organ izdajatelj mora biti torej v zadevah v zvezi s preklicem ali spremembo EPD pripravljen odločati tudi o spornih vprašanjih. Brez možnosti takšnega odločanja ne more presoditi o preklicu ali spremembi EPD.
- 16 Notar v Krapkowicach ugotavlja, da brez dostopa do institucionalne infrastrukture, ki je s pravom Unije vzpostavljena za organe, ki izvajajo sodne funkcije, in katere del je postopek predhodnega odločanja, notar ne bo mogel vestno opravljati nalog organa izdajatelja in zagotoviti točnost predhodno izdanih EPD.
- 17 Takšen položaj bi lahko negativno vplival na to, kako se v pravnem prometu obravnavajo EPD, ki jih izdajo izvensodni organi. Zaradi zagotovitve enotnosti samega potrdila in njegovih učinkov v vseh državah članicah, je treba zagotoviti enotnost institucije organa izdajatelja. Če bi se enotnost institucije organa izdajatelja razbila tako, da bi se uvedli organi prve (sodne) in druge (izvensodne) kategorije, bi tudi v resničnosti pravnega prometa prišlo do pojavitve EPD prve in druge kategorije.
- 18 Ta težava ni odpravljena s sodnim nadzorom, ki ga je zakonodajalec Unije zaupal sodiščem. Sodišča, ki obravnavajo pravna sredstva zoper odločitve organov izdajateljev, so namreč pristojna le za preverjanje utemeljenosti presoje organa izdajatelja glede točnosti EPD, ne pa tudi za neposredno spremljanje pravilnosti potrdil in uvedbo postopkov v zvezi s tem vprašanjem po uradni dolžnosti.
- 19 Notar v Krapkowicach glede vloge sodišč v postopkih v zvezi z EPD opozarja na to, da se večina držav članic ni odločila, da bi funkcijo organa izdajatelja zaupala izključno sodiščem. Na Poljskem, kjer lahko stranke kot organ izdajatelj izberejo sodišče ali notarja, državljani veliko raje izbirajo notarje. To, da bi morali poljski notarji stranke vsakič posebej napotiti na sodišče, ker bi se EPD, ki jih izdajo notarji, v drugih državah članicah dolgoročno obravnavala kot potrdila druge kategorije, bi bilo v škodo interesom strank.

- 20 V prid ugotovitvi, da organ izdajatelj, ki vodi postopek za preklic ali spremembo EPD, izvaja sodne funkcije, govori tudi sistematika Uredbe. Zakonodajalec Unije je v členu 66(5) Uredbe št. 650/2012 presodil, da je treba določiti proceduro za izvedbo dokaznega postopka v drugih državah članicah. To je povezano z okoliščino, da v fazi izdaje EPD zadeva ne more biti sporna (člen 67(1), drugi pododstavek, točka (a), Uredbe št. 650/2012). Organ izdajatelj EPD torej ni pristojen za reševanje spornih vprašanj in po mnenju notarja v Krapkowicach zato ni sodišče, ki lahko uporablja instrumente pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah, namenjene sodiščem (vendar je treba opozoriti na vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je kot nemški organ izdajatelj v zadevi v zvezi z izdajo EPD postavilo Amtsgericht Lörrach, obravnavano v zadevi C-187/23, Albausy). Po izdaji EPD pa se položaj spremeni – v fazi postopka za preklic ali spremembo EPD mora organ izdajatelj odločati tudi o spornih vprašanjih. Zaradi tega zakonodajalec Unije v členu 71 Uredbe ni določil ureditve, podobne tej iz člena 66(5) Uredbe št. 650/2012.
- 21 Notar v Krapkowicach meni, da v obravnavani zadevi izvaja sodne funkcije v takšnem obsegu, da je utemeljeno mogoče izhajati iz tega, da lahko predloži vprašanje za predhodno odločanje, ki je upoštevno za sprejetje odločitve o preklicu ali spremembi EPD. Vendar je glede na izid postopkov v zadevah C-658/17, WB, in C-387/20, OKR, vprašanje o pristojnosti za predložitev vprašanja za predhodno odločanje postavil kot ločeno uvodno vprašanje.

3. Pomen predmeta drugega in tretjega vprašanja za presojo zadeve

- 22 Notar v Krapkowicach je po uradni dolžnosti začel postopek za razjasnitev razlogov za preklic ali spremembo EPD, ki je že v pravnem prometu. Ker je banka vztrajno izpodbijala pravne učinke EPD, ki ji je bilo predloženo, je notar moral sklepati, da ima banka vsebinske razloge za dvome o točnosti zadevnega EPD. Zaradi tega in osrednje vloge, ki jo ima banka pri razjasnjevanju dvomov glede dejanskega stanja, je bila banka določena kot udeleženka postopka.
- 23 Nacionalni postopek je v zaključni fazi. Ob koncu postopka bo treba odločiti tudi o stroških. Ti so sestavljeni iz pristojbin, do katerih je notar upravičen za opravila, ki jih je izvedel zadevi, stroškov nujnih prevodov v nizozemščino dopisov, ki so bili med postopkom poslani banki, in stroškov vročitev.
- 24 Zakonski model solidarne odgovornosti strank notarskih opravil, ki se sicer formalno nanaša le na notarsko pristojbino, in ne tudi na druge stroške postopka, je v praksi tudi v primeru te pristojbine zgolj izhodišče za uporabo običajnih smernic, ki so se v praksi pravnega prometa izoblikovale v zvezi z delitvijo široko razumljenih notarskih stroškov med strankami.
- 25 Ena od takih smernic je, da stroške zapuščinskega postopka nosi dedič. Vendar to velja za stroške postopkov, ki so načeloma nujni za pridobitev ali potrditev statusa dediča, ne pa nujno tudi za stroške postopka za preklic ali spremembo EPD.

- 26 Druga smernica, s katero je urejena delitev stroškov postopka, je upoštevanje obsega, v katerem je zadevni udeleženec prispeval k potrebi po izvedbi zadevnega opravila ali k nastanku delnih stroškov tega opravila. V skladu s kvalificirano različico te smernice se stranki naloži plačilo stroškov, ki jih je povzročila z neskrbnim ali očitno neprimernim ravnanjem.
- 27 V tem primeru bo moral notar v Krapkowicach ob koncu postopka odločiti o delitvi stroškov postopka zlasti med oporočno dedinjo, ki je kot taka legitimirana z EPD, in banko. Druga možnost je, da se zaradi okoliščin obravnavane zadeve od strank ne zahteva plačila stroškov, ki bi jih zato kril notar.
- 28 Pri tem je torej bistvena presoja ravnanja banke, zaradi katerega je bil začet postopek za preklic ali spremembo EPD. Obe glavni vprašanji sta bili postavljeni, da bi se v okviru odločitve o stroških lahko opravila taka presoja.
- 29 Notar v Krapkowicach želi z drugim vprašanjem dognati, ali je na podlagi Uredbe mogoča uporaba nacionalnega prava o stroških postopka in ali Uredba ne nasprotuje temu, da se ti stroški naložijo tudi osebi, ki ni bila udeleženka prvotnega postopka izdaje EPD, ki ni vložila zahteve za njegov preklic ali spremembo, vendar je zato, ker je izpodbijala legitimacijske učinke potrdila, postala udeleženka postopka za preklic ali spremembo EPD. Gre torej za vprašanje o okvirju, ki morda izhaja iz prava Unije in je upošteven za ureditev vprašanja stroškov v nacionalnem pravu ali za uveljavitev – na ravni uporabe nacionalnega prava – lastne pristojnosti za tako porazdelitev bremena stroškov, ki odstopa od zakonsko določene solidarne odgovornosti.
- 30 Če bi bil odgovor na drugo vprašanje nikalen, banki ne bi bilo mogoče naložiti plačila stroškov postopka. Če bi bil odgovor na drugo vprašanje pritrديلen, pa bo treba upoštevati, v kakšnem obsegu je banka s tem, da ni priznala legitimacijskih učinkov EPD, ravnala v nasprotju s pravili splošno zavezujočega prava. Odgovor na tretje vprašanje bo ob koncu nacionalnega postopka ključen za odločitev o obsegu, v katerem naj se banki naložijo stroški postopka, če ni bila upravičena zavrniti priznanje učinkov potrdila.

4. Pravni preudarki v zvezi s predmetom drugega vprašanja za predhodno odločanje

- 31 Zakonodajalec Unije vprašanja stroškov postopka v Uredbi št. 650/2012 ni obravnaval in zdi se, da je izhajal iz tega, da se to vprašanje uredi na ravni nacionalnega prava.
- 32 Tako se zdi, da je bil način ureditve stroškov postopka prepuščen – ob upoštevanju splošnih omejitev, ki izhajajo iz prava Unije – nacionalnim zakonodajalcem in praksi uporabe nacionalnega prava s strani organov izdajateljev. Glede na to se zdi dopustno, da se stroški vsakemu udeležencu postopka za preklic ali spremembo EPD naložijo v skladu z nacionalnim pravom.

- 33 Notar v Krapkowicach je banko štel za udeleženca postopka, ker je predpostavil, da je na strani banke zaradi njenega vztrajnega izpodbijanja legitimacijskih učinkov EPD nastal pravni interes za sprejetje odločitve o preklicu ali spremembi potrdila. Posledica izida te zadeve bi namreč utegnila biti morebitna odškodninska odgovornost banke iz naslova tega izpodbijanja. To, da se banka šteje za udeleženca postopka, prispeva tudi k zagotovitvi učinkovitosti postopka za razjasnitev razlogov za preklic ali spremembo potrdila, ki bi bil v trenutnem stanju razvoja prava Unije otežen, če izvensodnim organom izdajateljem ne bi bil zagotovljen dostop do institucionalne infrastrukture, zlasti Uredbe št. 2020/1784. Notar v Krapkowicach nazadnje meni, da bi moral biti postopek za preklic ali spremembo EPD osnoven način preverjanja točnosti EPD. Meni, da gre pri tem, ali je treba banko šteti za stranko postopka, za vprašanje, ki ga je treba v končni fazi rešiti v nacionalnem postopku in ki je lahko eventualno predmet nadzora v nacionalnem postopku s pravnim sredstvom.

5. Pravni preudarki v zvezi s predmetom tretjega vprašanja za predhodno odločanje

- 34 V pravni teoriji se navajata dve ravni, na katerih naj bi zasebnopravni subjekti lahko zavrnili priznanje legitimacijskih učinkov EPD, ki jim je bilo predložen. Prva je avtonomija volje, katere pomen je v tem kontekstu poudarjen predvsem v nemški teoriji. V skladu s tem pristopom naj bi imeli zasebnopravni subjekti pravico presoditi, ali je z overjeno kopijo EPD, ki jim je bila predložena, z njihovega vidika zadovoljivo dokazan atribut dediča. Takšne trditve se med drugim utemeljuje z opozarjanjem na to, da tretji stavek uvodne izjave 69 Uredbe št. 650/2012 nima normativne veljave, in tem, da se pravna obveznost priznavanja legitimacijskih učinkov EPD nanaša le na organe držav članic.
- 35 Notar v Krapkowicach se ne strinja s tezo, da se obveznost spoštovanja legitimacijskih učinkov EPD nanaša izključno na organe držav članic. Meni, da morajo biti na podlagi člena 69(1) Uredbe ti učinki spoštovani na pravnih področjih držav članic, vključno s strani zasebnopravnih subjektov. V položajih, v katerih zakonodajalec Unije ureditev iz uredbe naslavlja le na države članice ali njihove organe, je to odraženo v vsebini formuliranih določb (glej člen 4 Uredbe št. 650/2012).
- 36 Notar v Krapkowicach ne ve, ali je tako tudi v belgijskem bančnem sektorju, vendar v državah članicah, vsekakor pa na Poljskem, obstajajo celi storitveni sektorji, v katerih subjekti z veliko gospodarsko močjo sistematično in notorično odklanjajo izvedbo finančnih storitev, do katerih so upravičene fizične osebe, vključno s potrošniki. Notar v Krapkowicach se ne strinja s postulati, da bi moral imeti dolжник možnost presojeti, ali je z njegovega vidika upnik s tem, da je predložil kopijo EPD, ustrezno dokazal, da je dedič.
- 37 Druga raven, na kateri se včasih relativizirajo legitimacijski učinki EPD, je narava samega potrdila, iz katerega naj bi izhajala zgolj ovrgljiva domneva, da je z njim

potrjen pravni položaj točen. Notar v Krapkowicach, ki se v tem kontekstu sklicuje na nemško doktrino, poudarja, da bi v primeru sprejetja take razlage banka v obravnavani zadevi lahko zavrnila upoštevanje vsebine EPD, tako da bi morala dedinja pri belgijskih sodiščih vložiti tožbo za plačilo.

- 38 Vendar notar v Krapkowicach poudarja, da bi bilo EPD, če bi pomenilo le izhodišče za dokazni postopek glede statusa subjekta, ki je s potrdilom legitimiran v posameznih državah članicah, instrument z zelo majhno učinkovitostjo. Uredba št. 650/2012 ne določa le pravilo koncentracije pristojnosti v eni državi članici, ampak je z njo pristojnost za izvedbo postopkov za preklic ali spremembo EPD osredotočena tudi znotraj same države izdaje EPD. Zato točnosti potrdila ne morejo presoјati organi drugih držav članic, vključno s sodišči držav, v katerih se potrdilo uporablja, ki morajo upoštevati vsebino EPD. To poročilo je namreč oblika pravne integracije, ki presega klasično obveznost priznavanja odločb. V prid taki razlagi EPD govori tudi enotna konstrukcija EPD in njegovih učinkov v vseh državah članicah, ki ne bi mogla obstati, če bi se učinki EPD lahko v vsaki državi članici preverjali na podlagi nacionalnih dokaznih pravil.
- 39 To, ali EPD pravilno odraža materialnopravno stanje, se zato lahko presoja le v državi izdaje. V državi uporabe pa je dedič, ki je kot tak legitimiran z EPD, na njegovi podlagi oproščen bremena dokaza v zvezi s tako potrjenim statusom, ki ga morajo priznati tako udeleženci pravnega prometa kot sodišča, ki ta vidik morda obravnavajo kot uvodno vprašanje. Zdi se, da banka, ki zavrne priznanje legitimacijskih učinkov EPD, s tem krši določbe splošno veljavnega prava.